

LEGAL UPDATE

Wetsvoorstel voor verbeteren rechtsbescherming bij aanbesteden bekend

Datum: 1 augustus 2023

Al jaren gaan er stemmen op om de rechtsbescherming bij aanbestedingen te verbeteren. Zo werd in 2019 al verslag gedaan van een in opdracht van toenmalig staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat, Mona Keijzer, verricht onderzoek naar rechtsbescherming bij aanbesteden (hierover schreven wij eerder de Legal Updates ['Maatregelen ter verbetering rechtsbescherming bij aanbestedingen?'](#) en ['Staatssecretaris maakt aanvullende maatregelen ter rechtsbescherming bij aanbestedingen bekend'](#)). Uit dat onderzoek volgde dat ondernemers de rechtsbescherming in aanbestedingsprocedures ervaren als onvoldoende. Daarop werden beleidsmaatregelen aangekondigd, waaronder voorstellen tot aanpassing van de Aanbestedingswet. Inmiddels is in dat kader een wetsvoorstel opgesteld.

Tot en met 14 september 2023 is [de internetconsultatie over het wetsvoorstel](#) geopend en kunt u reageren op het wetsvoorstel.

Wat zijn de speerpunten van het nieuwe wetsvoorstel?

Doel van het wetsvoorstel is het creëren van een uitgebalanceerd stelsel van rechtsbescherming voor zowel ondernemer als aanbestedende diensten. De wijzigingen die het wetsvoorstel voorstelt zien vooral op het makkelijker maken voor ondernemers om problemen aan de kaak te stellen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen klachten over het ontwerp van de aanbesteding ('ontwerpklachten') en klachten over een selectie- of gunningsbeslissing. In het kort zien de (belangrijkste) wijzigingen uit het wetsvoorstel op het volgende:

- Het wetsvoorstel verplicht het klachtenloket bij de aanbestedende dienst en zet in op professionalisering daarvan.
- Met het wetsvoorstel wordt een nieuwe specifieke regeling over klachtafhandeling bij aanbestedingen opgenomen in de Aanbestedingswet. Inhoudelijk komen de regels overeen met de bestaande Handreiking Klachtafhandeling bij aanbesteden, waarover wij eerder de Legal Update ['Nieuwe handreiking voor klachtafhandeling bij aanbesteden'](#) schreven. Een belangrijke regel hieruit is dat het klachtenloket zowel de klager als de aanbestedende dienst op hetzelfde moment op de hoogte stelt van het advies. Ook volgt uit de nieuwe regeling dat een aanbestedende dienst een termijn moet stellen waarbinnen een klacht ontvangen moet zijn. De termijn moet minimaal 10 tot 20 dagen na de aankondiging van de opdracht zijn, hetgeen twijfels oproept over of ondernemers dan nog wel de mogelijkheid hebben om eerst in de inlichtingenronde(s) vragen te stellen. Verder geldt dat als vóór het verstrijken van de helft van de Alcateltermijn een klacht tegen een gunningsbeslissing wordt ontvangen, de Alcateltermijn wordt onderbroken tot beslissing op de klacht. Tot slot moet de aanbestedende dienst zorgen dat een beslissing op een klacht nog minstens vijf dagen resterend van de termijn waarbinnen een klacht moet worden ingediend bij de Commissie van Aanbestedingsexperts ('CvAE').
- De CvAE behandelt alleen ontwerpklachten. In het wetsvoorstel is ingezet op snelle advisering door de CvAE, zo moet de aanbestedende dienst binnen veertien dagen adviseren over de gegrondheid van de klacht. Aanbestedende diensten moeten het advies van de CvAE afwachten. Daarnaast dient de aanbestedende dienst – indien deze afwijkt van het advies - dit te motiveren (volgens het 'pas toe of leg uit'-principe).
- Tenslotte voorziet het wetsvoorstel in bepalingen over duidelijke communicatie en transparantie. Zo wordt gespecificeerd wat onder 'relevante redenen' wordt verstaan die genoemd moeten worden in de gunningsbeslissing.

Mening gevraagd over toevoegen extra vernietigingsgrond voor gesloten overeenkomsten

Oorspronkelijk was het de bedoeling om in dit wetsvoorstel, via een toevoeging aan artikel 4.15 Aanbestedingswet, meer mogelijkheden te creëren om reeds gesloten overeenkomsten te vernietigen en zo de mogelijkheden in hoger beroep te verruimen. Vanwege discussie op dit punt, is ervoor gekozen om in een open vraag bij de internetconsultatie te inventariseren wat men vindt van de vernietigingsgrond en of alternatieve oplossingsrichtingen denkbaar zijn.

Conclusie

Opvallend aan het wetsvoorstel is dat, waar in het verleden de rol van de CvAE van tijdelijke en beperkte aard leek, dit nieuwe wetsvoorstel de rol van de CvAE juist beoogt te verstevigen. Verder klinken kritische geluiden dat het wetsvoorstel voor verdere juridisering zal zorgen en het niet duidelijk is wanneer voor een klachtprocedure en wanneer voor de weg naar de rechter moet worden gekozen. Wij zijn benieuwd naar de (verdere) reacties op de internetconsultatie. Van deze reacties zal na het sluiten van de consultatieperiode een verslag worden gemaakt, waarin ook vermeld wordt hoe de resultaten worden verwerkt in het wetsvoorstel. Het wetsvoorstel zal daarna nog moeten worden goedgekeurd in het parlement.

Dit is een Legal Update van het team Aanbestedingsrecht.

Voor meer informatie:

Walter Engelhart
+31 30 25 95 572
walterengelhart@vbk.nl